

หนังสือ หัวใจของคณิ ร. อ. จ

หน้าก็ของลูก

(บันทึกความพ่อและแม่)

บัญญาบันมากิจ • ISBN: 九八〇一九八〇

ຮັບສົດສະຫງົບທຳກົດມາດູວຽນ

ວິທີປະເມີນກົດໜຸ່ມ 01699

ChangeFusion

ເກົ່າງຂໍ້ຕົວສາ
VolunteerSpirit Network

ເນື້ອທຳກົດໜຸ່ມໃນ OpenBase ຖັນຍາພໍາການໃຫ້ສົນຍາຂອບຍາດ Creative Commons Attribution-Noncommercial-Share Alike 3.0 Unported License ກ່າວສ່ານຮອດປານເນື້ອທຳກົດໜຸ່ມໄປໃໄລະນະຍແທຮ່ວດໄດ້ ໄດ້ເອົ້າວ່າງລົງແລ້ວທີ່ມາ ນ້ານໄປໄປເຫຼືອ
ການຄ້າ ແລະ ຕ່ອງໄວ່ສັງຄູານຸ້າພາບເຊີ້ນເລື່ອກັນນີ້ເມື່ອເນີຍພໍຮ່ວມທີ່ຕົດແປງ ເວັບແຈ້ງຮຽນເປັນອ່າງວິນ

អ្នករៀបចំ បានឯកតា

ជំនាញយោបាយ

បណ្តុះបណ្តាលកិច្ច : ឈោម គេហទ័រ និង សាស្ត្រ

បរិប្រុមក្នុងគោលនយោបាយ...

តើយើងតូចឱ្យសម្រាប់ និងវង់ទីនៅក្នុងការរាយការណ៍

តើយើងតូចឱ្យសម្រាប់ ពីការរាយការណ៍ដែលបានរាយការណ៍

ค า น า

ลูก คือแก้วตาดวงใจของพ่อและแม่ ลูก...เป็นสิ่งมีชีวิตที่สำคัญที่สุดของพ่อและแม่ ลูก...เป็นมรดกที่พ่อและแม่มอบไว้กับแผ่นดิน ลูก...จึงเป็นทุกสิ่งทุกอย่างของพ่อและแม่

บรรพบุรุษของเรากล่าวว่า ลูกที่เชื้อฟังพ่อแม่ ลูกที่มีความประพฤติดี ลูกที่รำลึกและนึกถึงพระคุณของพ่อแม่ พร้อมตอบแทนพระคุณท่าน เป็นลูกที่ประเสริฐที่สุด และการที่จะเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่และตอบแทนพระคุณท่านได้นั้น ไม่มีสิ่งใดที่จะทำได้นอกจาก การทำหน้าที่ของลูกให้ถูกต้อง อันเป็นการนำความปลื้มใจและ

สุขใจมาสู่บุคคลที่เป็นพ่อแม่ ซึ่งการกระทำอย่างนี้ของลูกนั้นถือว่าเป็นการแสดงความกตัญญูตัวเวทีของลูกอย่างดีที่สุด ขอให้ลูกทั้งหลายจดจำคำต่อไปนี้ไว้ให้ประทับใจ “ความกตัญญูของลูก คือความสุขของพ่อแม่”

เมื่อลูกทุกคนยึดมั่นในความกตัญญูตัวเวทีต่อพ่อแม่แล้ว ผลแห่งการกระทำหน้าที่ที่ได้ทำอย่างถูกต้องของลูกนั้นจักบังเกิดเป็นผลสนองแก่ลูกเอง ซึ่งจะทำให้ลูกทุกคนได้รับความสำเร็จ ความสุข ความเจริญ ความก้าวหน้าอันจักบังเกิดแก่ตนเองและครอบครัวของลูกลืมไป

พระคุณของพ่อแม่ที่มีต่อลูกนั้น มากมายมหาศาลจนสุดที่จะบรรยาย ดังบทกลอนที่บรรพบุรุษของเราท่านได้กล่าวเอาไว้ตอนหนึ่งว่า :

จะเอาก็อก	มาทำ	ปากกา
แล้วเอางานมา	มาแทน	กระดาษ
อาาน้ำหมด	มหาสมุทร	แทนหมึกการแสดง
ประภาศ	พระคุณ	ไม่พอ

ธรรมสภាថพิมพ์หนังสือ หน้าที่ของลูก เล่มนี้ เพื่อเป็นเครื่องส่งเสริมศรัทธาและกำลังใจแก่บุคคลที่เป็นลูกทุกคน ให้พยายามทำหน้าที่ของลูกให้ดีที่สุด ด้วยความกตัญญูกตเวทีเป็นพื้นฐานของการตอบแทนพระคุณท่านเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขของทุกชีวิตในสังคมโลกของเรา

ด้วยความสุจริต หวังดี
ธรรมสภาราบรากษาให้โลกพับกับความสงบสุข

ສາສ ບໍລ

คำนำ	៥
สารบัญ	៦
หน้าที่ของลูก	៧
พระคุณของพ่อแม่	១០
ทายาทที่ดีของตระกูล	៣៥
เปิดประดูสู่ความก้าวหน้า	៣៧
ปิดช่องทางที่เข้ามาของความเสื่อม	៣៨
เชื่อมสายสัมพันธ์กับบุรพการี	៤១
มีหลักประกันชีวิตที่พัฒนา	៤១
บันทึกจากพ่อและแม่	៤៣
ลูกในความรู้สึกของพ่อแม่	៤៥

หน้ากีบวงลูก

【ເນື່ອງດ້ວຍພ່ວມເປັນຜູ້ມີພະຄຸນຕ່ວລຸກອຍ່າງ
ນາກນາຍເຫຼືອກີຈະພຣຣນາໃຫ້ຄຣບກັນໄດ້ ຕັ້ງແຕ່
ກ່ານກັ້ງສອງເປັນຜູ້ໃຫ້ກຳເນັດຊົວທຂອງເຮົາ ໃກ້ເປັນ
ຕົວຕະເຫັນມາເປັນປະຈຸມ ແລ້ວກີໄດ້ອຸທສໍາຮັກະບຸກນອນ
ກລ່ວມເກລີ້ຍງເລີ້ຍງດູ ປະກັບປະຄອງນາຕັ້ງແຕ່ເຮົາ
ຢັງອູ່ໃນຄຣຣກ ຂຶ່ງກັ້ງພ່ວມຍັງໄມ້ມີໂຄກສຽງເລຍວ່າ

ลูกนั้นเป็นหญิงหรือชาย รูปร่างจะเป็นอย่างไร จะมี
อาการครบ ๓๔ หรือ ตามออด ขาดด่วน ท่านหั้งสองกี
ไม่คำนึง มีความดีใจแต่ว่าเราจะได้ลูกแล้ว ต้องทราบ
แม่อยู่ในครรภ์ให้เกิดความลำบากอีกด้อดถึง ๙ - ๑๐ เดือน
ครึ่นเวลาจะคลอดเล่า ก็ทำทุกข์เวทนาความเจ็บปวดให้
เกิดแก่คุณแม่อย่างแส้นสาหัสที่สุด จนท่านทนต่อความ
เจ็บปวดไม่ไหว ต้องร้องคราญครางออกมาก็มี บางทีท่าน
ต้องพิกัดพิการหรือตายไป เพราะการคลอดลูกก็มี โบราณ
จึงกล่าวว่า “ศัตรูที่ยิ่งใหญ่ของสตรีก็คือการคลอดลูก”

พอลูกออกมาก็แล้ว และเห็นลูกสมบูรณ์และปลอดภัย
ก็รู้สึกปลื้มใจถึงกับยิ่มทั้งน้ำตา นี้แหล่ะแสดงถึงน้ำใจของ
คุณแม่ที่มีความรักต่อลูกมากถึงขนาดไหน จะเอาอะไรมา
เปรียบเทียบกับพระคุณของแม่ได้เล่า ต่อจากนั้นทั้งพ่อ

ทั้งแม่กีกุลีกุจอช่วยกันประคับประคอง อาบน้ำป้อนข้าว เลี้ยงดูพูมฟักทะนุณอม ชนิดที่เรียกว่าเรือดไม่ให้ตื่นไม่ให้ตอมที่เดียว เวลาร้อนแม่ท่านร้อนได้ และยังอุตส่าห์ เอาพัดมาโนกรวพัดให้ลูกได้รับความเย็นสบาย แล้วอนดูดนมของแม่อาย่างเปรมปรีดิ์ หากลูกยังไม่หลับแล้วแม่จะไม่ยอมหลับเลย ต้องเท่กล่อมชักจันกว่าลูกจะหลับ ตนเองต้องรีบกล่อมชักจันให้ลูกกินนมจนหลับเลียใหม่ก่อน แม่จึงจะนอนได้ แม้นอนหลับแล้ว พ่อได้ยินเสียงอะไรดังกรือกแกร์ก หรือเสียงลูกร้องแม่กีต้องผวาตื่นขึ้นดูลูก ต่อไปด้วยใจดจ่ออยู่แต่ลูก ลูก ลูก เท่านั้น เป็นเสมือนยอดดวงใจของแม่

ยามที่ลูกพอกะกินข้าวได้ม้างแล้ว แม่กีพยายามบดแล้วป้อนให้ลูกกินด้วยคำยอบบ้าง คำหลอกบ้าง หวังจะ

ให้ลูกกินได้มากๆ แม้ลูกจะกินคำหนึ่งแล้ววิ่งไปเล่น แล้วกลับมากินอีกคำหนึ่งดังนี้ แม่ก็พยายามรอป้อนให้ลูกกินจนอิ่มและกล่อมให้นอนหลับก่อน แล้วแม่จึงจะได้ลงมือกินข้าว เวลาแม่กำลังกินข้าวหรือทำอะไรอยู่ก่อน เมื่อได้ยินเสียงลูกร้องก็ต้องหยุดรีบมาดูก่อน บางทีลูกถ่ายอุจจาระออกมาก แม่ก็ต้องเอามือ去าวด์ชาระล้างให้สะอาดเรียบร้อยก่อนแล้วจึงมากินข้าวต่อไปได้ ลงนีกดูซึ่งจะมีคราเล่าจะยินดีเสียสละทำให้ลูกอย่างเต็มใจถึงเพียงนี้

ถึงคราวที่ลูกเดินได้เตาะแตะ หรือพูดได้อ้อๆ แอ้อ้อ พ่อแม่ก็แสนจะดีใจ เห็นอย่างเท่าไรก็ไม่ว่า พองก็สู้อุดส้วห์ทำงานหาเงินมาให้แม่ฝ่าเสียงลูก บางคราวพ่อแม่ก็นอนลงแล้วให้ลูกขึ้นเหยียบเต้นเล่นบนอก เอามือทุนหัวบ้าง ดึงผมเล่นบ้าง หยิกลูกตาเล่นบ้าง แทนที่พ่อแม่

จะรู้สึกโกรธ กลับตีใจหัวร่อร่าแสลงจะปลื้มใจว่าลูกของตน
แข็งแรงสมบูรณ์แล้ว

ยามใดที่ลูกป่วยไข้ พ่อแม่ก็ไม่เป็นอันกินอันนอน
พยายามเฝ้าปีบติดอยู่แล้วกลางวันกลางคืน รู้ว่ามี
หมอดีที่ไหน พอก็อุดส่าห์ไปขอร้องให้มาดูแลรักษาลูก
จะเลี้ยงเงินทองลักษากเท่าไร พ่อแม่ไม่เคยเสียดาย ขอแต่ให้
ลูกได้หายจากป่วยไข้เท่านั้น ถึงเงินทองของตัวไม่มี ก็ต้อง
เอาข้าวของไปจำนำ หรือขอยืมเงินเขามารักษาลูกก่อน
จนได้

จะมีใครอิกเล่าที่จะเสียสละเอาใจใส่ช่วยเหลือเรา
เช่นนี้ โดยไม่หวังผลตอบแทนเลย นอกจากคุณพ่อและ
คุณแม่ของเราเท่านั้น

ครั้นลูกเจริญวัยพอสมควรศึกษาเล่าเรียนได้แล้ว

ก็พยายามเอาลูกไปฝากรยังสำนักครูอาจารย์ที่เห็นว่าจะสามารถส่งสอนอบรมลูกให้เป็นคนดีได้ เมื่อได้เข้าเรียนหนังสือแล้ว ถ้าต้องเดินไปมาและยังเล็กอยู่ ก็อุตส่าห์ไปส่งและไปรับทุกวัน จัดข้าวปลาอาหารและขนมไว้ให้ลูกกิน เมื่อเวลาลูกกลับจากโรงเรียน เพราะกลัวลูกจะหิว เสื้อผ้าก็พยายามซักรีดให้จนสะอาด ตัวไหนสกปรกก็ไม่ให้ใส่ กลัวลูกของแม่จะไม่爽

เวลาว่างตอนเย็น หรือกลางคืน ก็พยายามแนะนำพร้าสอนว่า สิ่งนั้นไม่ดี ลูกอย่าทำนะ สิ่งนี้ลูกจะทำต้องขออนุญาตคุณพ่อหรือครูเสียก่อน คนนั้นเป็นคนไม่ดีไม่ควรเอาอย่าง ส่วนคนนี้มีความชั่นประพฤติเรียบร้อยลูกควรเอาเป็นตัวอย่าง เรียกว่า มีความเป็นห่วงอยู่ทุกอย่างใจเข้าอก

จนกระทั้งลูกโตสมควรจะมีสามีภรรยาได้แล้ว ก็จัดเจงตอบแต่งให้สมหน้าสมตา และแบ่งทรัพย์สมบัติให้ทำมาหากินจนตั้งตัวได้เป็นหลักฐาน พ่อแม่ก็จะพอใจยินดีเป็นที่สุด

ฉะนั้น พ่อแม่จึงได้นามที่ประเสริฐอิกอย่างหนึ่งว่า เป็นพระพรหมของลูก คือ เป็นผู้มีเมตตา กรุณา มุทิตา ในลูกทุกโอกาส แม้ว่าลูกจะดื้อด้าน จะไม่เชื่อฟังพ่อแม่ ประพฤติตัวเลี้ยหายใจจนต้องถูกเข้าม่าตาย พ่อแม่ก็ยังไม่เกลียด ได้แต่วางอุเบกษา คิดว่าเป็นกรรมของลูกทำมาเพียงเท่านั้น นักประชัญในสมัยโบราณจึงพรรณนาคุณของพ่อแม่ไว้ว่า “หากจะเอาห้องพ้ามาเป็นกระดาษ เอาเข้าพระสุเมรุมาศมาเป็นปากกา เอาห้ำในมหาสมุทร มาเป็นน้ำหมึกดจารีกพรรณนาคุณพ่อแม่ ไปจนกว่าจัก

สิ้นกระดาษและน้ำหมึก ก็ไม่สามารถที่จะบรรณนาคุณ พ่อแม่ไว้ได้ครบถ้วน”

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมา呢 ลูกทุกคนจึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อพ่อแม่ ๗ ประการ คือ

๑. ท่านเลี้ยงเรามาแล้วต้องเลี้ยงท่านตอบ

ข้อนี้หมายความว่า พ่อแม่ได้เลี้ยงดูเรามาแล้วเป็นอย่างดี ครั้นเมื่อท่านแก่เฒ่าลง ลูกๆ จึงต้องพยายามเลี้ยงดูท่านเป็นอย่างดี ให้เหมือนกับที่ท่านได้อุตสาห์เลี้ยงเรามาด้วยความลำบากยากเข็ญดังกล่าวแล้ว

วิธีเลี้ยงพ่อแม่ มี ๒ อย่าง คือ เลี้ยงร่างกาย ๑ เลี้ยงน้ำใจ ๑

เลี้ยงร่างกาย นั้นได้แก่พยายามจัดช้าวปลาอาหาร ขนม และลูกไม้อย่างดีๆ แบลกๆ ใหม่ๆ นานำรุ่งท่านไม่ให้บกพร่องทุกๆ วัน เมื่อถึงเวลารับประทานอาหาร

หาเครื่องนุ่งห่มที่ดีเหมาะสมแก่ท่าน มาให้ตกลง
ตามสมควร

จัดทำที่อยู่อาศัยให้ท่านได้พักผ่อนอย่างพำสุข

ยามท่านป่วยไข้ گรีบจัดหาหมอมารักษายาบาล
และตนเองก็พยายามฝ่าค้ออยดูแลท่าน ไม่ทอดทิ้งให้ท่าน¹
ต้องว้าเหว่ ต้องร้องเรียกด้วยเสียงอันดัง เพราะท่านกำลัง²
ป่วยไข้ เวลาท่านอาเจียนหรือขึ้รดเยี่ยวนรด ต้องพยายาม
จัดล้างจัดซักหรือเปลี่ยนผ้าใหม่ให้ท่านด้วยมือของตนเอง
โดยความเต็มใจ ให้เหมือนกับที่ท่านได้ทำให้เราเมื่อเล็กๆ
ฉะนั้น ในการบำรุงเลี้ยงร่างกายนี้ บางคนพ่อแม่มีฐานะ
ดีสมบูรณ์ไม่เดือดร้อนอะไร เราจะคิดว่าไม่จำเป็นก็ไม่ถูก
เมื่อถึงฤทธิผลไม่อะไรใหม่ๆ และแบลกๆ เช่น เงาะ
หรือทุเรียน เป็นต้น گครจะจัดหาไปให้ท่านบ้าง แม้ลักษณะ

เล็กน้อยก็ยังดี ถึงว่าของนั้นท่านจะหาซื้อเองได้ แต่ท่านย่อมจะมีความรู้สึกว่าของที่ได้รับจากลูกนั้น ท่านได้กินทั้งผลไม้และน้ำใจที่ได้รับจากลูกด้วย บางคราวด้วยความรักลูก ยังอุตส่าห์แบ่งเอาทำบุญกับพระที่วัดใกล้ๆ และยังคุยกับท่านฟังด้วยว่า ของนี้ลูกเข้าฝากรมาให้ รู้สึกว่า มันทำให้ท่านเกิดความอึ้งอื้มใจมีใช่น้อย

ส่วนการเลี้ยงน้ำใจนั้น จะได้พยายามทำทุกอย่าง ไม่ให้ขัดเคืองใจพ่อแม่ เมื่อท่านมีความประสงค์จะเอาอะไร หรือจะให้เราทำอะไรแล้ว จะพยายามทำตามที่ท่านต้องการด้วยความเต็มใจ แม้สิ่งนั้นจะไม่ถูกกับความประสงค์ก็ดี หรือเป็นของไม่ควรทำ แต่ไม่ถึงกับเสียหาย ก็ดี ก็ให้พยายามทำเด็ด อย่าขัดขืนให้ท่านต้องเกิดความไม่สบายนะ

และจงคอยสังเกตดูว่าสิ่งใดท่านชอบทำ สิ่งใดท่านชอบรับประทาน แม้ท่านไม่ได้นอกขอร้องเรา ก็จะจัดทำหรือจัดหามาสนองท่าน หากทำได้ดังนี้ท่านจะปลื้มใจมาก เพราะดีใจว่าลูกธุรกิจกันน้ำใจท่าน

ถ้าบางครั้งไม่สามารถจะทำตามความประสงค์ของท่านได้แล้ว ก็อย่าเพิ่งออกปากเตียงหรือคัดค้าน จงเฉยๆ ไว้ก่อน และหากอุบາຍพูดให้ท่านเข้าใจเองว่า สิ่งนั้นเป็นของผิด หรือเหลือวิลัยที่จะทำได้ อย่างนี้จัดว่าพยายามเลี้ยงน้ำใจของพ่อแม่

๒. ช่วยทำกิจของท่าน

ได้แก่ งานใดเป็นสิ่งที่ท่านจะต้องทำแล้ว ท่านจะออกปากให้เราช่วยก็ดี หรือไม่ออกปากก็ดี เราต้องรับช่วยจัดทำงานนั้นให้เสร็จสิ้น โดยไม่ต้องให้ท่านเป็นห่วง

กังวลใจ ถ้าเราทำเฉยเฉี่ยจนท่านต้องใช้เราเป็นครั้งที่สอง
ก็ได้ซึ่งอ้วว่าเป็นลูกที่ไม่ดี ไม่ตั้งใจช่วยทำกิจของท่าน

เรื่องการช่วยทำกิจการงานนี้ เราจะอยุน้อยหรือ
โトイแล้ว ต้องพยายามช่วยท่านทำงานตามสมควรแก่กำลัง
ของเรา เช่น เมื่อเรยังเป็นเด็ก เวลากลับจากโรงเรียน
แล้วก็ควรช่วยท่านกวาดบ้าน ถูเรือน รถน้ำตันไม้ หรือ
ตักน้ำใส่ตุ่มล้างห้องส้วม เป็นต้น ตามสมควรแก่กรณีที่
เราพอจะทำได้ ครั้นโトイแล้วก็ช่วยทำงานที่หนักหรือภาระ^{สำคัญๆ}ต่อไป คืองานใดๆที่เป็นภาระของท่านแล้ว เรา
ต้องพยายามทำทุกอย่าง จนหมดความสามารถของเรา
ที่เดียว คือต้องถือว่าเป็นหน้าที่ที่เราจะต้องทำแทนท่าน
โดยตรง อย่าทำเป็นคนโกลหรือขี้เกียจ เช่นท่านให้ทำ
สิ่งนี้เราทำไม่ทันเสร็จแล้วหนานี้ไปเที่ยวเลี้ย เห็นแต่ความ
สนุกของตนอย่างเดียว อย่างนี้ใช่ไม่ได้

๓. ดำรงวงศ์ตระกูลของท่าน

การดำรงวงศ์ตระกูลนี้ ดูเหมือนเป็นความประสงค์อันสำคัญของพ่อแม่ ที่ได้พยายามหาลูกและเลี้ยงลูกให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ด้วยความมุ่งหมายว่าเมื่อเราตายไปแล้ว ลูกหลานจะได้ปักกรองทรัพย์สมบัติวงศ์ตระกูลต่อไป

ฉะนั้น ลูกจึงต้องพยายามตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ทำการงานสร้างตนให้เป็นปีกแผ่น โดยตรงก็คือพ่อแม่เป็นผู้สร้างชื่อเลียงให้แก่วงวงศ์ตระกูล จนมีคนรู้จักราษฎร์พนับถือ ด้วยการจัดทำอย่างได้แล้ว ลูกต้องพยายามทำเช่นนั้นหรือให้ดีกว่านั้น เช่น พ่อแม่เคยเป็นครูบาอาจารย์มีชื่อเลียง ลูกควรจะทำตาม หรือพ่อแม่เป็นคนมีชื่อเลียงทางหมอดรีทางมีศีลธรรม ลูกก็ควรพยายามดำเนินรอยตามไม่ให้

เลื่อมไป เมื่อพ่อแม่เคยเก่งทางนี้ ครั้นลืมบุญพ่อแม่แล้ว ลูกก็ยังสามารถทำแทนได้ แต่การจะทำได้เช่นนี้ก็อาศัยที่ลูกต้องเป็นคนเอาใจใส่ หมั่นสังเกตไว้ให้ดีถึงปฏิปทา ความประพฤติปฏิบัติของพ่อแม่ ทั้งในเวลาปกติ ทั้งในเวลาติดต่อกับคนภายนอก แล้วพยายามจดจำตามไปเรื่อยๆ ตั้งแต่ท่านยังมีชีวิตอยู่

ธรรมดาว่าลูกท่านตรัสแบ่งไว้เป็น ๗ ประเภท คือ ลูกคนใดเกิดมาแล้ว การกระทำและความประพฤติปฏิบัติต่างๆ เลวกว่าพ่อแม่ ท่านเรียกว่า อาชาตนบุตร เป็นลูกที่เกิดมาแล้วเลวกว่าพ่อแม่ ทำสกุลงวงศ์ให้เลื่อมไป

ลูกคนใดเกิดมาแล้ว การกระทำและความประพฤติปฏิบัติต่างๆ ตลอดตนสร้างฐานะมีชื่อเสียงได้เสมอพ่อแม่ ท่านเรียกว่า อนุชาตนบุตร เป็นลูกที่เกิดมาแล้วเสมอ พ่อแม่ ยังคงพอดำรงวงศ์ตระกูลไว้ได้

ลูกคนได้เกิดมาแล้ว การกระทำและความประพฤติ
ปฏิบัติต่างๆ ตลอดตนสร้างฐานะให้มีชื่อเสียงได้ดีกว่า
พ่อแม่ ท่านเรียกว่า อภิชาตบุตร เป็นลูกที่เกิดมาแล้ว
ดีกว่าพ่อแม่ เรียกว่าดำรงวงศ์ตระกูลให้สูงขึ้น

ฉะนั้nlูกทุกคนจึงควรทำตนให้เป็นอภิชาตบุตร หรือ
อย่างน้อยก็เป็นอนุชาตบุตร และจะพยายามอย่างยิ่งที่
จะไม่ทำตนให้ตกต่ำลงจนเป็นอวชาตบุตร

สรุปความว่า

ตระกูลเคยมีไร่นาทรพย์สมบัติอย่างไร แล้วลูกก็
รักษาไว้ได้ไม่ให้เสียหายไป เรียกว่าดำรงวงศ์ตระกูลได้
อย่างหนึ่ง ตระกูลเดิมเป็นมิจฉาทิภูมิ ลูกแนะนำให้พ่อ
แม่กลับมาเป็นสัมมาทิภูมิ ก็เรียกว่าดำรงวงศ์ตระกูลให้
ดีขึ้นอย่างหนึ่ง บุญกุศลใดที่ตระกูลเคยทำ เช่นไส่บาทร

หมั่นรักษาศีล พึงธรรมฯ ฯลฯ ลูกก็ปฏิบัติตาม ไม่ละเลย
เพิกเฉยเลี่ย เรียกว่า ดำรงวงศ์ตรากูลไว้ได้มั่นคง ดังนี้

๔. ประพฤติดนให้เป็นผู้ควรรับทรัพย์มรดกของ พ่อแม่

หมายความว่า ลูกต้องเป็นคนขยัน หมั่นศึกษา
เล่าเรียนในเวลาเป็นเด็ก ครั้นโตแล้วก็มีความอดทน
หากบั้นทำงานทางทรัพย์สมบัติ และเก็บหอมรอมริบไว้
ไม่ใช้จ่ายให้สุรุ่ยสุร่าย คบแต่คนดีมีศีลธรรม และ
ประพฤติดนตั้งอยู่ในความสุจริต มีความเคารพอ่อนน้อม
ถ่อมตนต่อพ่อแม่และผู้ใหญ่ทั่วไป จึงสมควรเป็นผู้รับทรัพย์
มรดกของพ่อแม่ และไม่ประพฤติดนให้เสียหาย เช่น
นักเลงสุรา นักเลงการพนัน หรือนักเลงโโมย เป็นต้น
จนพ่อแม่ต้องตัดขาดออกจากความเป็นผู้มีลิทธิ์ในการรับ
ทรัพย์มรดกของท่าน

๕. เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว ทำบุญอุทิศให้ท่าน

คือ เมื่อท่านต้องตายทำลายขันธ์ไปตามธรรมชาติของลัษณะแล้ว ลูกก็ไม่ควรแต่จะเคราโศกเสียใจร้องไห้รำพันจนไม่มีจิตใจจะทำมาปนกิจศพของท่านแต่อย่างไรควรจะระงับความทุกข์ใจ เพราะเหตุนี้เสีย แล้วกลับมาพิจารณาให้เห็นความเป็นจริงว่า พ่อแม่เราต้องตายไปตามธรรมชาติของคนทุกคน ที่เกิดมาแล้วก็ต้องตายทั้งสิ้นปัญญาของเรา ทวดของเรา ท่านก็ตายไปแล้วเช่นเดียวกัน และท่านเหล่านั้นก็หาเอาอะไรไปได้สักนิดหนึ่งไม่ แม้สิ่งใดที่ท่านรักดังดวงใจท่านก็เอาไปไม่ได้เลย แม้ถึงตัวเราเองก็เช่นเดียวกัน ในไม่ช้าก็ต้องตายไปอีกเช่นเดียว กับท่าน หน้าที่ของเราก็คือต้องทำบุญกุศลอุทิศผลบุญนั้นๆไปให้แก่ท่านเท่านั้น เพราะจะทำอย่างอื่นก็ไม่ถูก

ไม่ควร ด้วยว่าท่านไม่มีชีวิตเสียแล้วจะบำรุงกายบำรุงใจ
อะไรไม่ได้ทั้งสิ้น เพราะนักปราชญ์กล่าวไว้ว่า บุญกุศล
ที่เรารู้ทิศไปให้เท่านั้น หากท่านได้มีโอกาสรับอนุโมทนา
ก็จะสำเร็จประโยชน์เป็นความสุขความเจริญแก่ท่านได้

และเราควรทำแต่สิ่งที่เป็นบุญกุศลจริงๆ ไม่ควร
ทำบาปเลย ในการทำมาปนกิจ หรือทำบุญอุทิศให้
พ่อแม่นี้ เช่นจะม่าเงง หรือสั่งให้คนอื่นม่าเอานีอัตต์
มาทำบุญก็ไม่ควร หรือจะมีมหัสพกไม่เหมาะสม เพราะ
ไม่ใช่เรื่องบุญกุศล ควรทำแต่เรื่องบำเพ็ญทาน รักษาศีล
เจริญภวนา พังธรรมเทศนาตามสมควรแก่กาลเวลา
เท่านั้น บุญกุศลที่จะอุทิศไปให้แก่พ่อแม่ จะได้เป็นบุญ
ที่บริสุทธิ์ผุดผ่อง ไม่ให้มีบาปอันใดมาเจือปน ซึ่งจะเป็น^๑
เวรกรรมต่อไปอีก เพราะมาประการการทำบุญให้พ่อแม่
เป็นเหตุ

การอุทิศนั้น ก็ต้องตั้งใจอุทิศด้วยน้ำใจอันสูงบันและ
ใสสะอาดจริงๆ ไม่ใช่ทำด้วยความรีบเร้อน หรือลักแต่ว่า
รินน้ำตรวจจนจบพระ ยะถาฯ พอยเป็นพิธีเท่านั้น

๖. มั่นอยู่ในกตัญญูกตเวทีต่อพ่อแม่

กตัญญู หมาย ถึงรู้อุปการะคุณที่พ่อแม่ทำไว้แก่เรา
และกตเวทีตอบแทนอุปการะคุณของท่าน รวมความว่า
กตัญญูกตเวที หมายถึงรู้อุปการะคุณที่พ่อแม่ทำแล้วและ
ตอบแทน เพราะพ่อแม่ชื่อว่าเป็นบุพการีบุคคลของเรา
เป็นคนแรกติดกันก่อนผู้ใดทั้งหมด ถ้าเป็นคนอื่นนอกจาก
พ่อแม่ เขาได้ทำอุปการะแก่เราก่อน เขายังได้ชื่อว่าเป็น
บุพการีบุคคลของเราเหมือนกัน เราจึงควรแสดงกตัญญู
กตเวทีต่อผู้นั้นด้วย

สำหรับพ่อแม่นี้ เราต้องตั้งมั่นอยู่ในกตัญญูกตเวที
อย่างแท้จริง เพราะโลกนี้ไม่มีผู้ใดจะเป็นบุพการีของเรา

ก่อนยิ่งกว่าพ่อแม่ และเราเกิดมาตลดชาตินี้ก็จะมีพ่อ
ได้เพียงคนเดียว และมีแม่ได้เพียงคนเดียวเท่านั้น ถ้าท่าน
ตายแล้วก็หาใหม่อีกไม่ได้ เราจึงต้องมั่นในกตัญญูกตเวที
ต่อท่านให้มากที่สุด ทั้งในเวลาที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ หรือ
ท่านตายจากเราไปแล้ว วิธีตอบแทนท่านก็คือ เวลาท่าน
ยังมีชีวิตอยู่ ต้องพยายามบำรุงเลี้ยงกาย และเลี้ยงน้ำใจ
ของท่านให้ดีที่สุดดังกล่าวแล้ว การตอบแทนคุณพ่อแม่
พระพุทธเจ้าทรงสรรเสริญและอนุญาตไว้ว่า แม้ลูกบัว
เป็นพระภิกขุสงฆ์ จะบินทباتมาเลี้ยงพ่อแม่ก็ไม่ปรับ
อาบติ โดยเฉพาะข้อนี้ ถ้าเป็นพ่อ ลูกเป็นพระภิกขุ จะ
บีบนวด อาบน้ำ ป้อนข้าว ปฏิบัติให้ท่านเหมือนกับที่
สามเณรปฏิบัติต่อพระภิกขุก็ได้ ถ้าเป็นแม่ทรงอนุญาต
ให้เลี้ยงดูได้คล้ายบิดา แต่จะถูกต้องตัวแม่ไม่ได้เท่านั้น

อนึ่ง พระพุทธองค์ทรงตรัสไว้ว่า แม้จะเลี้ยงดูให้
วิเศษอย่างไร ก็ยังไม่ชื่อว่าแทนคุณพ่อแม่ได้ ส่วนวิธี
ที่จะตอบแทนคุณพ่อแม่ให้ได้นั้นก็คือ เมื่อท่านยังไม่มี
ศรัทธา ไม่มีศีล ไม่มีสมารถ ไม่มีปัญญา ลูกได้แนะนำ
ช่วยเหลือให้ท่านกลับเป็นผู้มีศรัทธา มีศีล มีสมารถ มี
ปัญญา จึงจะชื่อว่าตอบแทนคุณพ่อแม่ได้ ครั้นเมื่อ
ท่านatyไปแล้ว นอกจากทำบุญอุทิศไปให้ตามประเพณี
เช่นนี้ ยังมีวิธีตอบแทนที่ดีที่สุดอีกวิธีหนึ่ง คือการทำ
ตัวของเรานี้เองให้เป็นคนดีที่สุด จนกระทั่งตัวเรานี้เป็น
ผู้บริสุทธิ์สะอาดหมดจดจากกิเลส เป็นสมุจฉะที่ประทาน
สำเร็จเป็นพระอริยบุคคล ก็ชื่อว่าตอบแทนบุญคุณของ
พ่อแม่ได้ เพราะเนื้อตัวของเรานี้ล้วนเป็นของท่านทั้งสิ้น
เราได้กำเนิดมาจากการท่าน และเติบโตมาด้วยน้ำนมข้าวป้อม

ของท่าน เรียกว่าตัวท่านกล้ายมาเป็นตัวเราในบัดนี้ ถ้าเรา
ทำตัวของเรามาได้ มีความประพฤติทุจริต เหลวไหล จน
ตัวเราเองได้รับความลำบาก และความอัปยศอดสู ลேย
ซื้อเลียง ก็เหมือนทำลายพ่อแม่ ทำความเสื่อมเสียให้
แก่วงศ์ตระกูล เมื่อท่านทราบได้ด้วยญาณวิถีใดๆ ก็จัก
โภมนัสเลียงใจหาน้อยไม่

ฉะนั้น หากลืนบุญพ่อแม่แล้ว เราจะต้องพยายาม
ระมัดระวังตัว และบำเพ็ญแต่คุณงามความดี หลีกเลียง
จากการกระทำชั่วเป็นเด็ดขาด อุตสาห์ปฏิบัติธรรมเพื่อ
สร้างฐานะและซื้อเลียงให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

๗. เชือฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ใน
ทางที่ถูกต้องโดยเคร่งครัด

ข้อสุดท้ายนี้ เป็นหน้าที่ที่สำคัญยิ่งกว่า ๖ ข้อ ที่ได้

กล่าวไว้ข้างต้นนั้น ถ้าลูกไม่กระทำตามข้อที่ ๗ นี้แล้ว ข้อต้นๆนั้น ลูกก็จะไม่สนใจกระทำเลย จะกลายเป็นคนดื้อด้านจนพ่อแม่ว่ากล่าวตักเตือนไม่ได้ ซึ่งว่าลูกไม่เลี้ยงน้ำใจท่าน ไม่ช่วยทำกิจของท่าน ไม่ดำรงวงศ์ตระกูลไม่ประพฤติดีให้เป็นผู้สมควรรับทรัพย์มรดก และไม่มีความกตัญญูกตเวทิต่อพ่อแม่เลย ผลสุดท้ายก็จะเป็นคนอกตัญญู เป็นคนดีต่อไปไม่ได้ เพราะจะมีใครเล่าที่จะตั้งใจแนะนำพ่อสอน ด้วยความรักใคร่และปรารถนาดีต่อเราอย่างแท้จริงเหมือนพ่อแม่นี้เป็นอันไม่มีอย่าพูดถึงว่าคนอื่นเขาจะสอนให้เราเปล่าๆเลย แม้แต่จ้างเขางาน เขา ก็สอนเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

ฉะนั้น ลูกจะเป็นคนดีหรือคนชั่วก็สำคัญอยู่ที่ว่าเป็นคนเชือฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งสอนในทางที่ถูกต้อง

ของพ่อแม่โดยเคร่งครัดหรือเปล่า ถ้าลูกคนใดเชือฟัง และปฏิบัติตาม เป็นที่เชื่อได้ว่าอย่างไรเสียก็ยังไม่ตกรัก ไปกว่าตระกูลเดิม มีแต่จะดีขึ้นกว่าตระกูลตนเสมอไป ถ้าลูกคนใดไม่เชือฟังพ่อแม่ของตนเองเสียแล้ว ก็เชื่อว่า เป็นคนอกตัญญู เมื่อคราวรับว่าเป็นคนอกตัญญู คน ที่ดีมีความรู้เขาก็ไม่อยากจะคบ หรือสมาคมด้วย ที่นี่ตัว ก็จะได้คบแต่คนเลวๆ แล้วพากันประพฤติในทางชั่วต่างๆ ไม่มีทางที่จะดีกว่าตระกูลเดิมได้

ฉะนั้น ลูกๆ ทุกคนจะต้องมีความพยายามอดทน เชือฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ และตั้งใจปฏิบัติตามด้วย ความเคารพอย่างเต็มใจยิ่ง จะได้เชื่อว่าเป็นคนกตัญญู กตเวที ซึ่งเป็นภาคพื้นที่รับรองคุณความดีทั้งหลายเหล่า อื่นๆ คราได้ทราบก็พลอยยกย่องว่าดีโดยทั่วไป ถึงแม้

เทวดาก็ยังเชยชม พระมหาสราเสริญ มีแต่ทางเจริญ
ยิ่งๆขึ้นโดยแท้

หน้าที่ของลูกนี้เมื่อกล่าวโดยย่อมีอยู่ ๗ ข้อ คือ

๑. พ่อแม่ได้เลี้ยงเรามาแล้วก็เลี้ยงท่านตอบ
๒. ช่วยทำกิจการงานของพ่อแม่
๓. ดำรงวงศ์ตระกูลของพ่อแม่
๔. ประพฤติดน ให้เป็นคนที่สมควรรับทรัพย์มรดก
ของพ่อแม่
๕. เมื่อพ่อแม่ล่วงลับไปแล้วก็ทำบุญอุทิศให้ท่าน
๖. มั่นอยู่ในกตัญญูกตเวทีต่อพ่อแม่
๗. เชือฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ใน
ทางที่ถูกต้องโดยเคร่งครัด

กายากกีดีบองตระถุง

บกคัดย่อจาก ธรรมบุญชีวิต

ของ พรธรรมปีฎก (ป. อ. ปยุตุโต)

ในเบื้องต้น ฐานะที่เป็นพยาหาทที่ดีพึงปฏิบัติตาม
หลักธรรมต่อไปนี้

ก. เปิดประชุมส่ความก้าวหน้า

ดำเนินตามหลักธรรมที่เป็นทوارแห่งประโยชน์สุข
หรือข้อปฏิบัติที่เป็นดุจ ประชุมชัย อันเปิดออกไปสู่ความ
เจริญก้าวหน้าของชีวิต ๖ ประการ ต่อไปนี้

๑. รักษาสุขภาพดี มีลาภอันประเสริฐคือความไร้โรค
ทั้งทางจิตและกาย

๒. มีระเบียบวินัย ประพฤติดีมีมารยาท ไม่ก่อความ
เดือดร้อนแก่ลังคม

๓. ได้คนดีเป็นแบบอย่าง ศึกษาเยี่ยมนิยมแบบอย่าง
ของมหาบุรุษพุทธชน

๔. ตั้งใจเรียนให้รู้จริง เล่าเรียนค้นคว้าให้รู้เชี่ยวชาญ
ฝึกสตับเหตุการณ์ให้รู้เท่าทัน

๕. ทำแต่สิ่งที่ถูกต้องดีงาม ดำรงมั่นในสุจริต ทั้ง
ชีวิตและงานดำเนินตามธรรม

๖. มีความยั่นหมั่นเพียร มีกำลังใจแข็งกล้า และ
ไม่ท้อถอย เนื่อยชา เพียรก้าวหน้าเรื่อยไป

๗. ปิดช่องทางที่เข้ามาของความเสื่อม

หลีกเว้นความประพฤติที่เป็นทางของความเสื่อม
ความพินาศ ซึ่งจะเป็นเหตุการณ์ให้โภคทรัพย์ย่อยยับไป
ที่เรียกว่า อนายมุข ๖ ประการ คือ

๑. ติดสุรา ya-me ซึ่งมีโทษ ๖ คือ ทรัพย์หมดไปฯ
เห็นชัดๆ ก่อการทะเลาะวิวาท ทำลายสุภาพ เสื่อม

เลี้ยงเกียรติเลี้ยงชื่อเลี้ยง ทำให้แสดงด้านและไม่รู้จักอาย
thon กำลังปัญญา

๒. เอาแต่เที่ยวกลางคืน ซึ่งมีโทษ ๖ คือ เป็นการ
ไม่รักษาตัว เป็นการไม่รักษาลูกเมีย เป็นการไม่รักษา
ทรัพย์สมบัติ เป็นที่ระแวงสงสัย เป็นเป้าให้เข้าใส่ความ
หรือข่าวลือ เป็นทางมาของเรื่องเดือดร้อนเป็นอันมาก

๓. จ้องจะดูการเล่น ซึ่งมีโทษทำให้การงานเลื่อมเลี้ยง
 เพราะใจกังวลอยคิดจ้อง และเสียเวลาเมื่อไปดูสิ่งนั้นๆ
 เช่น เต้นรำที่ไหน ขับร้อง ดนตรี ที่ไหนไปที่นั่น

๔. ไม่เว้นการพนัน ซึ่งมีโทษ ๖ คือ เมื่อชนะย้อม
 ก่อเรว เมื่อแพ้ก็เสียดายทรัพย์ที่เสียไป ทรัพย์หมดไปฯ
 เห็นชัดๆ เข้าที่ประชุม เขาไม่เชื่อถือถ้อยคำ เป็นที่หมิ่น
 ประมาทของเพื่อนฝูง ไม่เป็นที่พึงประสงค์ของผู้จะหา

คู่ครองให้ลูกของเข้า เพราะเห็นว่าตนจะเลี้ยงดูลูกเมียไม่ไหว

๕. มัวสุมมิตรชั่ว ซึ่งมีโทษทำให้กลายไปเป็นคนชั่วอย่างคนที่ตนคบ ทั้ง ๖ ประเภท คือ ได้เพื่อนที่ซักนำให้กลายเป็นนักการพนัน นักเลงผู้หญิง นักเลงเหล้า นักลงของปลอม นักหลอกนักต้ม และนักเลงหัวไม้

๖. มัวแต่เกียจคร้าน ซึ่งมีโทษทำให้ยกเหตุต่างๆ เป็นข้ออ้าง ผัดเพี้ยนไม่ทำการงาน โภคะใหม่ก็ไม่เกิดโภคะที่มีอยู่ก็หมดลื้นไป คือให้อ้างไปทั้ง ๖ กรณี ว่าหนานวนัก ร้อนนัก เย็นไปแล้ว ยังเซ่านัก หิวนัก อิมนักแล้วไม่ทำการงาน

ค. เชื่อมสายสัมพันธ์กับบุรพการี

คือ ในฐานะที่เป็นบุตรอิດ้า พึงควรปฏิามารดาผู้เปรียบเสมือนทิศเบื้องหน้า ดังนี้

๑. ท่านเลี้ยงเรามาแล้ว เลี้ยงท่านตอบ
๒. ช่วยทำกิจธุระการงานของท่าน
๓. ดำรงวงศ์สกุล
๔. ประพฤติดนให้เหมาะสมสมกับความเป็นทายาท
๕. เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว ทำบุญอุทิศให้ท่าน

ง. มีหลักประกันของชีวิตที่พัฒนา

พระพุทธเจ้าตรัสว่า ลูกๆคือเด็กทั้งหลาย เป็นฐานรองรับมนุษยชาติ ลูกในครอบครัวคือเด็กในสังคม ควรได้รับการฝึกอบรมให้เป็นผู้มีคุณสมบัติที่เป็นต้นทุนในตัว

ซึ่งจะทำให้พร้อมจะก้าวไปในการศึกษาพัฒนาชีวิตของตน และเป็นสมาชิกที่มีคุณค่าของสังคม ด้วยการปลูกฝัง คุณสมบัติที่เรียกว่า แสงเงินแสงทองของชีวิต หรือ รุ่งอรุณของการศึกษา ๗ ประการ ดังนี้

๑. แสวงแหล่งปัญญาและแบบอย่างที่ดี
๒. มีวินัยเป็นฐานของการพัฒนาชีวิต
๓. มีจิตใจใฝ่รู้ใฝ่สร้างสรรค์
๔. มุ่งมั่นจนเต็มสุดภาวะที่ความเป็นคนจะให้ถึงได้
๕. ยึดถือหลักเหตุปัจจัย มองอะไรตามเหตุและผล
๖. ตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาท
๗. ฉลาดคิดแบบคายให้ได้ประโยชน์และความจริง

บันทึกจากพ่อและแม่

•

บทความ ข้อคิดเตือนใจ

บันทึกไว้แกนความรู้สึกของพ่อแม่ทุกคน

ຄົມກອງບອນເຊີຕ

ປຣຍບພ່ວມ	ແຊ່ນຄົມກອງ	ບອນເຊີຕ
ຫ່ວຍເຊື້ກີຄ	ຫ່ວຍບໍາກາງ	ຫ່ວຍສ້າງສຣຄ
ໃກ້ຄວາມຮັກ	ໃກ້ຄວາມຮັກ	ຫຼູ້ເວັນ
ຊຸດຈົງໜັນ	ດັດໝາງ	ຮັກບຄຸນ

ลูกในความรักสึกของพ่อแม่

- ลูก เป็น ‘มรดกที่มีชีวิต’ ของพ่อแม่
- ลูก เป็น ‘สมบัติที่มีค่ามากที่สุด’ ในโลก
- ลูก เป็น ‘ความหวังที่ยิ่งใหญ่’ มากกว่าสิ่งใด
- ลูก เป็น ‘ความอบอุ่นและความชื่นใจ’
- ลูก เป็น ‘น้ำดีม’ ที่บรรเทาความดับกระหาย
- ลูก เป็น ‘อาหาร’ ที่ให้ความอิ่มอร่อยที่สุด
- ลูก เป็น ‘อากาศ’ ที่สดชื่นมากที่สุด
- ลูก เป็น ‘นักกีฬา’ ที่พ่อแม่โปรดปรานมากที่สุด
- ลูก เป็นผู้ที่พ่อแม่ปรารถนาให้ ‘มีแต่ความสุข’
- ลูก เป็น ‘ความลุขสูงสุด’ ของพ่อแม่ที่ลูกมองให้

ลูกรัก...

ชีวิตของพ่อและแม่ที่ผ่านมาจากการดีตัวจนปัจจุบัน
และล่วงผ่านไปถึงวันสุดท้ายแห่งชีวิตนี้...

ความหวังสูงสุดของพ่อและแม่อยู่ที่ลูก

...ความผิดหวังสูงสุดก็อยู่ที่ลูก

ความลุขสูงสุดของพ่อแม่อยู่ที่ลูก

...ความทุกข์สูงสุดก็อยู่ที่ลูก

ความดีใจสูงสุดของพ่อแม่อยู่ที่ลูก

...ความเลียใจสูงสุดก็อยู่ที่ลูกเช่นกัน

คำพระท่านสอนว่า...

“ความรักของพ่อแม่ เปรียบเสมือนดาบสองคม
ถ้าเป็นคุณก็คุณอนันต์ เป็นโทษก็เป็นโทษหันต์
ถ้ารักลูกถูกทาง ก็เป็นคุณแก่ลูกและพ่อแม่เอง
ถ้ารักลูกผิดทาง ก็เป็นโทษแก่ลูกและพ่อแม่เอง”

ความภูมิใจของพ่อแม่ คือ เลี้ยงลูกถูกธรรม อันจักนำความสุขและความเจริญมาสู่ตัวลูกเอง เพราะลูกคือมรดกชั้นที่สำคัญที่สุด ที่พ่อและแม่ได้รับมาจากธรรมชาติ ถ้ามีสิ่งใดที่จะทำให้ลูกมีชีวิตอย่างอยู่ดีมีสุข พ่อแม่ต้องแนะนำ บอกกล่าว ตักเตือน อบรม สั่งสอน อ้อนวอน เม็กระทั้งการคาดโทษหรือลงโทษตามควรแก่กรณี พ่อแม่ก็ต้องกระทำ เช่นนั้น เพื่ออนาคตของลูก

พ่อและแม่จึงหวังว่า คติ คำสอน ข้อคิดเตือนใจ ที่พ่อและแม่ได้เขียนเป็นบันทึกมอบไว้ให้นี้ จักเป็นเสมือนเข็มทิศชี้ทางดำเนินชีวิตแก่ลูก เพื่อความสุขและความสำเร็จในชีวิตของลูกทุกคน

พ่อและแม่ ขอวยพร

៩

ເຮັ່ນໄຣກແກ່ງຄໍາສອນຂອງພ່ອມ

ບອໃຫ້ລູກຈົງຈໍາໄວ...

ເມື່ອມີປະຫາ ອຍ່າລະກິ້ງຫັນທີ

ເພຣະເມື່ອໄມ່ລະກິ້ງຫັນທີ

ປະຫາກີມກີ້ມຸນດໄປເມື່ອລູກກ່າວຫັນທີ

ກີມປະຫາກັນອຍ່ງຖຸກວັນນີ້

ເພຣະ...ຄນເຣາລະກິ້ງຫັນທີຂອງຄນ

๒

หน้าที่ของลูกเป็นสิ่งที่ต้องกระทำ
เมื่อมีหน้าที่และกระทำให้ดูกันหน้าที่
จักทำให้ประสบความสำเร็จ
จักทำให้มีความเจริญก้าวหน้า
จักทำให้มีชีวตรอดและปลอดภัย
จักทำให้มีความสุขตามฐานะแห่งตน
จักทำให้วาลาอยู่ก็อยู่ดี เวลาจะตายก็ตายดี

๔

ลูกเกิดมา

គវត្សិកម្មាកំពងការលើកនៃការងន្តរន
និងការសិកម្មាកំឡុងគវត្សិកម្មាយ៉ាងកំសុំ

.... គី ១

ការសិកម្មាកំបុងអ្នយាយដើរ ឱចតុវាមាតីឃកកៅតូវ

.... ឬ ២

ដើរសំខែលកុណគារអ៊ូនុញ្ញជាមួយនឹងការងិះឈើមុខីយ

๔

เมื่อลูกจะทำสิ่งใด จะศึกษาอะไร
ขอให้ลูกเตรียมพร้อม
หมายถึงการเตรียมตัวเบินการ
เตรียมการป้องกัน แก้ไข ไว้ล่วงหน้า
ในสิ่งที่ตนเองกำลังทำอยู่
เพราะจะนั้น การเตรียมพร้อม
จึงเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างดีที่สุด

๕

เมื่อฉุกเฉดินทางต้องเตรียมการเดินทาง
เตรียมแพนการเดินทาง
เตรียมพาหนะในการเดินทาง
ด้านร่างกาย ต้องเตรียมให้พร้อม
ด้านจิตใจก็เช่นกันยิ่งต้องรู้จักเตรียมให้พร้อม
คือ “ไม่ประมาท”
ค น ໂ ບ ຮ າ ນ ຈ ົ ງ ກ ສ່ າ ວ ໄ ວ ວ າ
“เตรียมป้องกันไว้ดีกว่าแก้
 เพราะเมื่อคราวயำแล้วจะแก้ไม่ทัน”

๖

ลูก Jong จำไว้ว่า...

การศึกษาเป็นสิ่งที่ต้องกระทำในเหตุการณ์

ทั้งเวลาที่เรายังเล็ก

เวลาที่เรามีอายุรุ่นหนูมีรุ่นสาว

แม้กระนั้นเราย่างเข้าสู่วัยชรา

พ่อขอเตือนลูกว่า

จะมีอันหนะในการศึกษา แต่อย่าอวดด้วย

เพราะคนอวดด้วยคือคนประมาท

อันเป็นทางแห่งความเสียหายและความตาย

.....

၅၂

ຖຸກຄນເກີດມາຕ້ອງມີຄວາມຮັກ
ເມື່ອລູກມີຄນຮັກ ແລະ ຄນທີ່ຮັກລູກນັ້ນ
ຮັກເພຣະຄວາມມີຮູປສ່ວຍ ຮັຍກຮັພຍ ຂອງລູກ
ໃນໜານເຫັກີຈະກັ້ງລູກ
ແຕ່ກໍາຮັກເພຣະຄວາມມີຈິຕໃຈງາມ ເຫັຈະຮັກລູກຢັ້ງຢືນນານ
ລູກກີເຫັນກັນ....ຈົງຍ່າຮັກໃຄຣທີ່ຮູປງາມ
ຈົງຮັກກີຈິຕໃຈບ່ອງເຫັນດຳງາມ
ຈົງຮັກກີເຫັນມີຄວາມອດກນ ບັນ ປະහຍັດ ຫຼ຾ສັດຍ
ກ່ອນຕະນ ແລະ ມີຄວາມກົດໜູກຕເວັກ

C

ก่านเจ้าคุณพระพิพิธธรรมสุบทด กล่าวไว้ว่า
มีหลายคนที่...จนพระราษฎร
มีหลายคนที่...เลวพระราษฎร
มีหลายคนที่...กรรมพระเกียรติ
จะนั้งขอให้ลูก Jong วงศ์ ให้ดี
ก้าวะกิน...ก็จะกินให้เป็น^๑
ก้าวะมีความ...ก็จะมีความให้เป็น^๒
ก้าวะมีเกียรติ...ก็จะมีเกียรติให้เป็น^๓
เมื่อมีเป็น...ก็ไม่เป็นทุกข์ มีไม่เป็น...ก็เป็นทุกข์

๕'

ເມື່ອລູກຈະຄົດ ຈະພູດ ຈະກໍາວະໄສ
ບວກໃກນວົງໄປຫ້າງໜ້າ ມວນໃຫຍວາງ ມວນດົງວາກຕ
ຮຽວທີ່ເຮັດກວ່າ “ນອນກາຣນິໂກລ”
ຄນທີ່ຈະປະສົບຄວາມສໍາເຮົງໃຫ້ວິຕໄດ້ນັ້ນ
ຈະຕ້ອງເປັນພູ້ທີ່ມອນກາຣນິໂກລ
ຄນທີ່ມອນສັນ ມວນໄກສ ມວນແຄບນັ້ນ
ກ ອ ສ ພ ໄ ດ ກ ສ ມ ອ ອ ວ
ດົງຈະປະສົບຄວາມສໍາເຮົງ ກີ່ເພື່ອງຮະຍະວາລາສັ້ນາ
... ອ ອ ອ ນ ອ ອ ອ

១០

ការអង់ការណីក្រោល

គឺ ការអង់ការយោងរប់គុណក៍ មិនក៏ មិនមេ
គិតកិច្ចផលិតផលសើយ
គិតកិច្ចការងារឱក្សានិត្ត ឬវាទំងុំបាន
គិតខាវិនិច្ឆ័ន់ និងរួមិនិច្ឆ័ន់
ពិចារណាអាយារបែប អាយាព្យាបាល
អង់ការណីក្រោលនេះ ត้องមិនអង់ការណីក្រោល ហើយទាំង
អង់ការណីក្រោលនេះ តុងមិនអង់ការណីក្រោល ហើយទាំង
អង់ការណីក្រោល និងរួមិនិច្ឆ័ន់ និងរួមិនិច្ឆ័ន់

๑๙

ลูกจักคบกับไคร
จงดูให้ได้ถึงลักษณะของ Hera ว่า
เป็นคนพลาลหรือบันทิต
ซึ่งตัวที่เป็นบันทิตนั้น
จะมีแต่คิดดี พูดดี ทำดี อยู่เสมอ
ส่วนผู้ที่เป็นคนพลาลนั้น
จะมีประวัติ คิดชั่ว พูดชั่ว ทำชั่ว เป็นนิจสิจ
ถ้าลูกพบรคนพลาลงหลีกให้ไกล

๑๒

ລູກຮັກ

ລູກຕ້ອງຮະວັງຄນພິກາຣໃຈ...ໃໝ່ນາກ
ຄນພິກາຣຄາຍມີໄດ້ເປັນພື້ນເປັນກົງຢາດໃກຣ
ແຕ່ກ້າຄນພິກາຣໃຈ
ຢ່ອມສ້າງຄວາມວຸ່ນວາຍ ຄວາມຢູ່ງຍາກ
ໃຫ້ກ່ານບຸ່ມຍົດແລະສັດວ
ໃຫ້ໄດ້ຮັບຄວາມເດືອດຮ້ອນ ນາກນາຍຫລາຍເທົ່ານັດ
ກ້າລູກພບຄນພິກາຣໃຈ ຈົງເຫັນໃຫ້ໄກລ

๑๗

ลูก Jong จำไว้ว่า
เมื่อมีปัญหา ต้องปฏิบัติ ๒ ข้อ^๑
ข้อ ๑....เข้าหากลยາณพิตร
ข้อ ๒....ใช้ความคิดโดยแยกชาย
เงื่อนไขพิเศษ គือ^๒
ต้องทำใจให้มั่นคง ไม่หวั่นไหวในปัญหานั้น
ปัญหานั้นๆ จึงจัดการไปได้

၁၄

เมื่อสูกร้อน ก็เข้าร่มไม้ หรือไม่ก็อาบน้ำ
เมื่อสูกหนาว ก็หาพื้นห่มมาห่ม
เมื่อสูกหิว ก็หาอาหารมากิน หาหน้าดื่ม
เมื่อสูกเหนื่อย ก็พักพ่อน
เมื่อสูกไม่สบาย ก็ินยาหรือไปหาหมอ
ไม่เห็นมีอะไรเป็นปัจจุหา ไม่ต้องกลั้มใจ
แต่ขอให้สูกมองให้เห็นว่า...เป็น ‘ธรรมชาติ’

၁၅

หลวงตา ພຣເຍ່ວໄມ້ ດລວງວ່າ

. . . ພັນກອງ . . .

ຕາມສົ່ງຄົບໄດ້ອຍ່າງໄກລແກ່ປລາຍເຕີຍິງໂຮງພຍາບາລ

ພື້ນວັງລູກຫລານ...ສຸດກາງຕາມສົ່ງແກ່ປໍາເຊົາ

ແຕ່ບຸນກຸສລ ແລະ ອຸນໝານຄວາມດີ

ຈະຕິດຕາມເຮາໄປອຍ່າງໄມ່ລະກົ້ງ

ພສາະຈະນັບ

ຈົງສັ່ງສມບຸນ ວັນເປົ້າທາງນ້າມາເຊື່ອຄວາມສຸຂ

•

95

ເມື່ອລູກຈະຄບໃຄດ ຈັກກໍາງານຮ່ວມກັບໃຄດ ຈົງຄົດໄກຕີ ຕຸ້ໄກບານາ

ឯកត្រាកំពើយុទ្ធបាយនកុងខែងខោកំណែន
ពួកជូនឱ្យកើងគោរូ ជូនឱ្យកើងការក្រោកា
ជូនឱ្យកើងគម្រោគបែងខោ ជូនឱ្យកើងពេលខោលេង
ឯករាជ្យវាទោបានបីនគណនីហើយទៅ ជូនឱ្យគម្រោគ
ឯករាជ្យវាទោបានបីនគណនីដោយចំណេះថា ឥឡូវកើងគោរូ
ឯករាជ្យវាទោបានបីនគណនីដោយចំណេះថា ឥឡូវកើងគោរូ

១៧

.... ឌុ ក ក ស ក

ឈុនកងទៀត្យុកិចចូយឱ្យកុរួនី

កើតុជាងាតេខេត្តឲ្យបងុបងុបម៉ា

រយាជុណុកឈុនវានួយធមុន ពីនវាទិមិត្រ

បងិត្យុកជានិវិវាទ

ប៉ាដុបពកិត្តិតុមកិលេខិត ពើមតុមតិតុនិតិ

គេងឈុនម៉ាមិត្យុកបងុបសមិវិកិត្តិបីនឈុនកុរួនិអលិត្តិ

ឈុនតាមីត្រិនិមាសក ៩ ហាកតុវយកនកុងឱ្យី

๑๔

คำว่า “ชื่อกันไม่หมด คดกันไม่นาน”
ขอให้ลูก Jong ก่อเจ้าให้ขึ้นใจ
ไม่คด...ใช้คำขอ เหลือกงจ...ใช้กำเคี่ยว
คงคงอย่างเดียว...ใช้กำอะไรไม่ได้
มี ॥ ต จ ะ ก อ ໄ ก ษ ไ ห ॥ ก ญ ญ อ บ
ลูก Jong ชื่อสัตย์ต่อญูอิ่น
ลูก Jong ชื่อสัตย์ต่อตนเอง
สำคัญที่สุด จงชื่อสัตย์ต่อความถูกต้อง ถูกธรรม

๑๕

... ก า ซ ิ ต ว า ໄ ร ...

ความล่าหากสร้างคน ความสหายทำลายคน
ลูก Jong จำไว้ว่า ความล่าหากมีใช่จะมีความทุกษ์เก่าเนื้น
ก า บ อ ง ໃ น บ ุ น ဂ ສ บ
ทำให้ลูกแพ้ชิงไกรรัง ทำให้ลูกกล่าวด้วย
ทำให้ลูกคิดเป็น ทำให้ลูกช่วยตัวเองได้
จะนั้น ลูกอย่างลักษณะความล่าหาก
ให้ก้อเอาความล่าหาก เป็น ‘ครู’
ให้ก้อเอาความล่าหาก เป็น ‘บกเรียน’
ให้ก้อเอาความล่าหาก เป็น ‘กำไรของชีวิต’

๒๐

.... อู ก ร อก .. .

คณาราจคิดให้ทุกปี มันก็ทุกปี

จะคิดให้สุข มันก็สุข

อยู่ก็ตัวเราเอง

ถ้าคิดด้วยปัจจยา มันก็สุข

ถ้าคิดด้วยตัวหน้า มันก็ทุกปี

จะนั้น อย่าคิดด้วยความมีกิเลสอยู่ในใจ

เพราะคิดไปแล้วมันก็ทุกปี

ความสุข ความทุกปี

อยู่ใกล้ชิดเพียงนิดเดียว เหมือนพลิกฟ้าเมื่อ

•

คำพระก่าນกล่าวไว้ว่า
ผู้ให้ย่อ้มเป็นที่รัก ผู้ขอย่อ้มเป็นที่รังเกียง
กล่าวคือ ก้าเราทำตัวเป็นผู้ให้
เราเกิดจะเป็นที่รักกีบก้อของผู้นั้น
เราจักมีแต่คุณคดอยช่วยเหลือ เมื่อมีกิจจำเป็น
นี้เป็นพระเราทำตบเป็นผู้ให้
หากเราทำตัวเป็นคนเข็ขบ
จะกล้ายเป็นคนใจแคบ จะกล้ายเป็นคนเห็นแก่ตัว
คนที่ขออย่างเดียว จะเป็นที่รังเกียงของคนทั่วหล้า

เมื่อฉุกเห็นคนอื่นทำสิ่งใดไม่ถูกใจ
ทำให้เราร้อนใจหรือไม่พอใจ
ขอให้ลูกก้มลงมองมือของตัวเอง

. . . ดูว่า . . .

มือของเรามีน้ำ & น้ำ แต่ละน้ำสูงต่ำไม่เท่ากัน
คนเราเก่งดังนั้น มีความสามารถไม่เหมือนกัน
เมื่อฉุกเกิดปัญหาอย่างวุ่นวาย
ขอให้พิจารณาหาสาเหตุก่อน
เมื่อหาสาเหตุพบแล้ว ให้ลูกได้ปัญหาที่สาเหตุนั้น

๒๔

ลูก Jong จำไว้ว่า จะกำจดໄສ
ขอให้สุจริตไว้เป็นเต็กที่สุด
 เพราะสุจริตเปรียบเสมือนยากระป้องกันตัว
 ให้พันจากความเดือดร้อน
 สุจริตทำให้เป็นผู้ไม่มีเวร ไม่มีภัยใดๆ คง
 ผู้มีความสุจริตแล้วไชร ตายไปก็จ้องหน้ายมบาลได้
 เพราะไม่ต้องกลัวความพิดได้ๆ ก็งสัน

๒๔

ครอบครัวที่อยู่บ้าน เป็นครอบครัวที่มีความสุขที่สุด

มีการรับประทานอาหารร่วมกันทุกวัน

มีกิจกรรมร่วมกันบ่อยๆ ทุกเวลาที่มีโอกาส

หัวหน้าครอบครัวก็ชื่นใจ สบายใจ

มีสิ่งใดก็ปรึกษาหารือกัน มีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อกัน

เท่านั้นเอง คือคำจำกัดความของคำว่า

“ ครอบครัว ”

คำขอบคุณ

ธรรมสภากลและสถาบันบันลือธรรม ขอกราบขอบพระคุณพระเดช
พระคุณ เจ้าคุณพระอธรรมโภคอาจารย์ หลวงพ่อพุทธทาสภิกขุ และ^๑
หลวงพ่อปัญญาณทกิจชุ พรหธรรมปีปฏิก (ป. อ. ปยุตโต) เป็นอย่างสูง
ที่เมตตาแสดงธรรมเทศนา และได้จัดพิมพ์เป็นหนังสือไว้เป็นข้อมูลใน
การดำเนินการจัดพิมพ์หนังสือ “หน้าที่ของลูก : บันทึกจากพ่อและแม่”
เล่มนี้ ให้สมบูรณ์และมีคุณค่ายิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ท่าน ‘เขมก’ อธีตพระสุธรรมเมธี ป.ธ.๔
เจ้าคุณะจังหวัดอุดรดิตถ์ บิดาผู้ก่อตั้งธรรมสภากล
เป็นอย่างสูง ที่ร่วมรวม
เรียนเรียง หน้าที่ของคนแต่ละหน้าที่ฯ มารวบรวมไว้ให้เป็นหมวดหมู่
ด้วยข้อความที่อ่านเข้าใจและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
ให้ถูกต้องตามหน้าที่ของตนฯ เพื่อการอยู่ร่วมกันบนโลกนี้อย่าง平安

ท่านที่ประทานนามไว้เพื่อศึกษา หรือมอบเป็นของขวัญ แด่คนที่ท่านรัก^๒
หรือจัดพิมพ์เป็นธรรมบรรณาการในงานพิธีโปรดติดต่อที่...ธรรมสภากล^๓
เลขที่ ๐/๕-๕ ถนนราชชนนี เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๗๐
โทรศัพท์/โทรสาร : (๐๒) ๔๔๐๑๕๓๕, ๔๔๔๗๘๔๐, ๔๔๖๗๙๐๗, ๔๔๐๔๔๔

จัดพิมพ์เผยแพร่

โปรดช่วยสมทบค่าจัดพิมพ์หนังสือเรื่อง 'หน้าที่ของคน' ในราคารেมละ ๒๐ บาท
รายรับจากการเผยแพร่หนังสือ สำหรับสนับสนุนโครงการ "อยู่กันด้วยความรัก"

หน้าที่ของลูก

974-453-393-5

9 789744 533937